

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези VII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(04-05 листопада 2021 р.)**

1 том

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези VII Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 04-05 листопада 2021 р.). — Т.1. - Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2021. — 102 с.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 3 від 18.10. 2021 р.

Редакційна колегія:

Шип С.В., доктор мистецтвознавства, професор;

Батюк Н.О., кандидат педагогічних наук, доцент

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції

©Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2021

Дещо з іншої сторони характеризуються «мажори», молоді люди, які мають багатих та впливових батьків та користуються можливостями, недоступними для більшості однолітків. Мажор не цікавиться побутовими проблемами, оскільки такі проблеми для нього вирішені батьками. Серед мажорів цінується високий рівень успішності в школі та ЗВО.

Найяскравіше з усіх перерахованих молодіжних неформальних угруповань виділяються готи – представники субкультури, яка виникла наприкінці 1970-х років. Готична субкультура різноманітна та неоднорідна через те, що у ній культивується роль індивідуальних якостей, проте виділяється багато загальних рис: любов до готичної музики, похмурий імідж, інтерес до містицизму та езотерики, декадансу, любов до «хорорної» літератури і фільмів [2].

Таким чином, такі неадекватні нахили сучасної молоді, які проявляються у різних субкультурах, засвідчують про відсутність духовного стержня особистості та про потребу виховного впливу у напрямку розвитку духовних цінностей молоді. Це зумовлює потребу повернення до істинної духовності, яка апріорі притаманна українцям, до формування та розвитку духовних цінностей, ідеалів та орієнтирів молодій людині, що і є завданням предметів мистецького та гуманітарно-естетичного напрямку, освіти загалом.

Література:

1. Bollnow O.F. Franzososcher Existenzialismus. Stuttgart, 1995. 343p.
2. Карпенко І. М. Духовний ідеал ноосфери і катарсисна сутність виховання / І. М. Карпенко // Педагогіка і психологія. 1998. № 2. С. 50–51.
3. Християнська етика і педагогіка: статті та уроки. Острог, 2000. 312 с.

Клюєва С.Д., Чжан Венлі

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

ХУДОЖНЬО-МЕНТАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ СТИЛЮ БАРОКО

Якщо звернутися до визначення ментальності в розумінні В.Визгіна, яке вважається одним з перших, то маємо таку її інтерпретацію: сукупність настанов та схильностей індивіда або суспільної групи діяти, мислити, переживати, відчувати та сприймати світ певним чином та образом [2]. Останнім часом проблематика ментальності досліджується більш широко, оскільки категорія «ментальність»

відноситься до інтердисциплінарних феноменів, що розкривають нові обрії наукової картини світу й наукового пізнання.

Визначення поняття «художня ментальність» вимагало уточнення її двох складників: ментальність та художність. Художня ментальність, завдяки такій модальності як художня картина світу, містить у собі синтетичне-образне та емоційно забарвлене уявлення про світ, що виникає й формується на основі створення, сприйняття та розуміння художніх знаків та символів. Вони застосовуються у мистецтві на основі вироблених художніх традицій і художнього мислення творця, який їх творчо переробляє. Художня ментальність в педагогічних проєкціях спирається на цілісність, синестезійність сприйняття мистецтва, оскільки воно відповідає більш повному уявленню художньої картини світу. До модальностей художньої ментальності також відносимо образ і символ. Образ і символ мають безпосереднє відношення до художнього методу та етнічних інтенцій в культурі. Зображуючи предмети і явища, мистецтво ідеалізує дійсність. Будучи зображеними, явища знаходяться посередині між чисто об'єктивним існуванням і чисто внутрішнім уявленням. Їх художня матеріалізація здійснюється завдяки феномену символізації у мистецтві[7].

Художня ментальність культури бароко зводила прекрасне і потворне, трагедію і комедію. "У тренді" були "неправильні краси", які прийшли на зміну природності Ренесансу. Світ вже не представлявся цілісним, але сприймався як світ контрастів і протиріч, як світ, повний трагедії і драматизму. Втім, цьому є історичне пояснення. Нова мода на химерність народжувала нові форми і жанри. Передати складний світ людських переживань змогла опера. Головним чином через яскраві емоційні арії. Батьком першої опери вважають Якопо Пері (опера "Еврідіка"), але саме як жанр опера оформилася в творіннях Клаудіо Монтеверді ("Орфей"). Серед найгучніших імен оперного жанру бароко також відомі: А. Скарлатті (опера "Нерон, який став Цезарем"), Г.Ф. Телеман ("Маріо"), Г. Перселл ("Дідона і Еней"), Ж.-Б.Люлі ("Арміда"), Г. Ф. Гендель ("Юлій Цезар"), Дж. Б. Перголезі ("Наймичка Пані"), А. Вівальді ("Фарнак" Майже як опера, тільки без декорацій і костюмів, з релігійним сюжетом, ораторія зайняла важливе місце в ієрархії жанрів бароко. Такий високий духовний жанр як ораторія також передавав глибину людських емоцій. Найвідоміші барокові ораторії написані Г.Ф. Генделя ("Месія")[6].

З жанрів духовної музики популярними були також духовні кантати і пасіони. Епоха бароко внесла свою лепту в розвиток нового стилю письма. На музичну арену виходить гомофонія з її поділом на головний голос і супроводжуючі[6].

Зокрема, популярність гомофонії пов'язана і з тим, що церква висувала особливі вимоги до написання духовних композицій: всі слова повинні бути розбірливі. Так вокал виходив на перший план, обростаючи до того ж численними музичними прикрасами. Барокова схильність до химерності проявилася і тут. Поширена була імпровізація. Відкритий ерою бароко остинатний бас давав простір для фантазії на заданий гармонійний ряд. У вокальній же музиці довгі каденції і ланцюжки форшлагів і трелей часто прикрашали оперні арії[1].

Оскільки музика епохи бароко служила висловом пристрастей людських, цілі композиції переглядалися. Тепер кожне твір пов'язувалося з афектом, тобто з певним станом душі. Теорія афектів не нова, вона сходить витокami до античності. Але в еру бароко вона набула широкого поширення. Гнів, сум, радість, любов, смиренність - ці афекти зв'язувалися з музичною мовою композицій. Так, досконалий афект радості і веселощів висловлювався використанням в листі терцій, кварт і квінт, побіжного темпу і трьхдольного розміру. Навпаки, афект печалі досягався включенням дисонансів, хроматики і повільного темпу[2].

Навіть зараз можна почути відголос бароко в жанрах опери та концерту, популярних донині. Цитати бахівської музики з'являються в соло важкого року, естрадні пісні в більшості своїй будуються на барокової "золотий секвенції", а джаз в якійсь мірі перейняв мистецтво імпровізації[5].

Література:

1. Андрущенко Т.І. Естетичне як соціокультурний феномен (філософсько-історичний аналіз) : автореферат дис. ... д-ра філос. наук : 09.00.03 —«Соціальна філософія та філософія історії» (філософські науки). / Т. І. Андрущенко ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Львів, 2008. - 32 с
2. Визгин В.П. Ментальность / В.П.Визгин // Новая философская энциклопедия: В 4 т. М.: Мысль. [Под редакцией В. С. Стёпина]. 2001. http://dic.academic.ru/dic.nsf/enc_philosophy/698/.
3. Галеев Б.М. Содружество чувств и синтез искусств / Б.М.Галеев. □ М.: Знание, 1982. □ 64 с
4. Глазырина Е.Ю. Художественная ментальность [Электронный ресурс] /Елена Юрьевна Глазырина // Published by Tver State University Internet Center Web page - <http://university.tversu.ru/> All texts copyright © Hermeneutics in Russia journal
5. Джулай Г.А. Музична ментальність: соціально-філософський аналіз: автореф.дис. на здобуття наукового ступеня канд. філософ.наук, спеціальність

09.00.03 □ «Соціальна філософія та філософія історії» / Г.А.Джулай, □ Одеса, 2003. □ 24с.

6. Оганезова-Григоренко О. В. Формування професійного менталітету майбутніх вокалістів у процесі фахової підготовки: дис. ... канд. пед. наук : спец.

13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти / Ольга Вадимівна Оганезова-Григоренко. – Одеса, 2009. – 191 с.

7. Реброва О.Є. Теоретичне дослідження художньо-ментального досвіду в проєкції педагогіки мистецтва: [монографія] / О.Є. Реброва. – Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2013. – 295 с

Цап Ганна Вікторівна,
доцент кафедри естрадного співу
Київської муніципальної академії естрадного
та циркового мистецтва, заслужена артистка України

ДО ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО СТИЛЮ ЕСТРАДНОГО ВИКОНАВЦЯ

Головною умовою росту професіоналізму естрадного виконавця є наполеглива систематична робота зі своїм голосовим апаратом як у напрямку фізичному, так і у психологічному. Важливо, щоб усі зміни звуку були усвідомленими, а не випадковими й мимовільними.

У вітчизняній вокальній педагогіці існує думка, що «вокальне» потрібно опановувати свідомо. Отож, щоб навчальний процес відбувався ефективно, з набуттям певної майстерності, голосовий ресурс використовувався якомога довше, треба вчитися правильно дихати (оскільки це позначається на тривалості звуку, щільності тону та насиченості тембру)[3].

Естрадний спів, як і будь-який інший спів, вимагає насамперед професійного підходу. Виконавець має володіти всім доступним арсеналом засобів і наполегливо працювати над покращенням своїх вокальних і виконавських даних з метою оптимального використання свого природного потенціалу.

У процесі розвитку вокальної техніки необхідно приділяти увагу вокальним ріано та ріаніссімо, які є важливим технічним елементом для легких голосів та значно збільшують їх діапазон. Сила звучання досягається за рахунок високої позиції звуку. При співі ріанопідзв'язковий повітряний тиск зменшується відповідно зменшенню сили звуку, що призводить до збільшення поздовжнього натягування зв'язок для підтримання висоти звуку. Зменшення сили звуку вимагає